

En moviment | Actualitzat el 05/07/2019 a les 20:01

Sandra Ezquerra reivindica l'economia feminista en la celebració del Dia Internacional de les Cooperatives

Josep Ginesta, secretari general de Treball, hi ha posat en valor la capacitat de resistència del cooperativisme durant els anys de crisi | L'any 2018 hi va haver un rècord de constitució de cooperatives, el doble de les que es van constituir el 2015

Sandra Ezquerra, durant la seva intervenció a l'acte central del Dia Internacional de les Cooperatives | Josep Comajoan

Sandra Ezquerra, directora de la Càtedra Unesco, Dones, Desenvolupament i Cultures de la Universitat de Vic, ha reivindicat l'economia feminista i de les cures també en el cooperativisme. Ho ha fet aquest divendres 5 de juliol en l'acte central del Dia Internacional de les Cooperatives a Catalunya que s'ha fet al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB). Ezquerra ha estat la conferenciant convidada de l'acte i ha impartit una xerrada titulada «Economia de les cures, per un cooperativisme al servei de la vida».

La sociòloga i professora de la UVic ha començat interpel·lant des de l'economia feminista els diferents teòrics de l'economia moderna, des d'Adam Smith a John Keynes, però també a Karl Marx, que tradicionalment han posat en el centre de l'economia l'activitat productiva -en mans masculines- per davant de la reproductiva, tradicionalment en mans femenines. Activitat productiva i reproductiva que s'havien desenvolupat històricament en el mateix espai compartit i que amb la irrupció el capitalisme i de l'economia moderna es van separar, accentuant una jerarquització en favor de l'economia productiva i en detriment del treball de cures, que passava a ser quasi exclusivament femení, gratuït i subordinat a l'altre.

Ezquerra ha reivindicat l'economia reproductiva, com a base que sustenta també la productiva i ha fet una crítica, a partir de dades contrastades, a l'economia actual, fins i tot aquella que reivindica superar l'economia especulativa per tornar a l'economia productiva, però sense tenir en compte els treballs de cures. Una crítica generalitzada a l'economia en general, però que també ha fet extensiva, en menor mesura, a l'economia cooperativa, que també té diferents reptes per davant en aquest sentit. Ho confirmen les respostes de diferents dones cooperativistes al treball «Crisi i alternatives en femení» que ha dut a terme la Càtedra que dirigeix Ezquerra.

En la seva intervenció Ezquerra no només ha posat de relleu aquelles tasques monetitzables, sinó també altres com la família o les xarxes informals. I ha acabat reconeixent que si bé hi ha proclames del feminisme com la que diu que «les dones movem el món», també cal preguntar-se «quin és el món que volem moure», i ha reivindicat la lluita feminista com una causa compartida amb la lluita per una millor justícia social.

Josep Ginesta ha fet l'obertura de l'acte central del Dia Internacional de les Cooperatives a Barcelona Foto: Josep Comajoan

Josep Ginesta, secretari general del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, havia obert l'acte central del Dia Internacional de les Cooperatives que se celebra arreu del món per aquestes dates des de 1995 amb motiu del centenari de la creació de l'Aliança Cooperativa Internacional a Londres. Ginesta ha posat en valor el paper del cooperativisme durant els anys de la crisi i la resposta positiva que els poders públics han trobat del sector cooperatiu quan se'ls ha demanat suport per desplegar les polítiques públiques en el territori. Així, ha destacat el fet que el 2018 hi hagués un rècord de constitució de cooperatives, amb 210, gairebé el doble que les que hi havia hagut el 2015. Tot plegat arran de l'impuls del Programa d'Economia Social de la Generalitat que aquest any té desplegats en el territori 14 ateneus cooperatius i dona suport a 72 projectes singulars de foment de l'ocupació en el territori a partir de l'economia social i solidària.

Ginesta ha recalcat que «les cooperatives creen treball digne, perquè és estable i de qualitat». Ha destacat l'equitat interna i les bretxes salarials molt més ajustades en l'economia cooperativa que en la convencional, i la vocació d'equilibri territorial que caracteritza el sector. Finalment ha demanat el suport del cooperativisme perquè en els pròxims anys «els models que ens venen després de la crisi no pateixin dels mateixos defectes que en el passat», i s'ha referit a l'anomenada economia de plataforma, que no ha de representar un retrocés en les condicions de treball i els drets laborals. Ha acabat reivindicant una «Catalunya més justa, més solidària i més cooperativa».

Les cooperatives de tot el món donen feina a més de 279 milions de persones

La cloenda de l'acte ha anat a càrrec de Guillem Llorens, president de la Confederació de Cooperatives de Catalunya, que prèviament també havia donat lectura al manifest del #CoopsDay d'aquest any i que porta per lema «Coops x un treball digne». El manifest gira entorn al concepte de «treball digne», amb l'objectiu de posar de relleu el fet que les cooperatives són empreses centrades en les persones i que es caracteritzen per un control democràtic que dona prioritat al desenvolupament humà i la justícia social en el lloc de treball. Les societats cooperatives, recalca el manifest, atenent la base social que les conformen, les etapes de vida de les persones on intervenen i els sectors d'activitat on estan presents, poden contribuir, tant des de la dimensió empresarial com cooperativa, a desenvolupar els principis bàsics del treball digne: creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible; ocupació plena i productiva, i treball digne per a tothom.

L'ocupació cooperativa, diu el manifest del #CoopsDay, està lluny de ser un fenomen marginal. D'acord amb un càlcul realitzat recentment, les cooperatives de tot el món donen feina a més de 279 milions de persones, que es correspon aproximadament amb un 10% de la població ocupada total a nivell mundial.

Actualment a Catalunya 46.772 persones treballen en cooperatives, un 77,5% de les quals amb contracte indefinit. A Catalunya hi ha 4.215 cooperatives, de les quals 3.142 són de treball associat. El 2018 hi va haver un rècord de constitució de cooperatives, amb 210 en un sol any, una major part de les quals van rebre l'acompanyament d'alguns dels 14 Ateneus Cooperatius distribuïts pel territori en el marc del Programa d'Economia Social de la Generalitat. Entre 2009 i 2018, malgrat la crisi econòmica, es va passar a Catalunya de 3.900 a 4.200 cooperatives, i de 38.000 a 46.000 llocs de treball.

Eva Galán, d'Apindep Ronçana, en conversa amb Eva Torrents, presentadora de l'acte. Al seu costat, David Guàrdia, de Sostre Cívica Foto: Josep Comajoan

Més enllà de les xifres, però, segons el manifest del Dia Internacional de les Cooperatives, diversos estudis confirmen que, en comparació amb l'ocupació en altres sectors, aquest tipus de llocs de treball tendeixen a ser més sostenibles amb el pas del temps; la diferència entre els salaris dels llocs de major i menor responsabilitat és menor; i solen estar millor distribuïts entre les àrees rurals i urbanes.

Durant l'acte també hi ha hagut quatre converses cooperatives amb Eva Galán, d'Apindep Ronçana; David Guàrdia, de Sostre Cívica; Xavier Suárez, de la cooperativa Mans, i Jesús Carrión, del Col·lectiu Ronda. Totes elles han posat en valor aquelles bones pràctiques que des del cooperativisme posen els drets de les persones que hi treballen o participen per davant del lucre econòmic. Des d'Apindep també s'ha reivindicat que les persones amb diversitat funcional puguin arribar a ser considerades com un treballador més en les empreses, no només en els centres especials de treball sinó també en l'empresa ordinària. Des de Sostre Cívica s'ha explicat com s'està introduint el cooperativisme en un sector com el de la construcció on té molt poca presència. Des del Col·lectiu Ronda s'ha reivindicat el retorn a nivells salarials previs a la crisi. I finalment des de Mans s'ha posat en valor la producció ecològica i el respecte al medi ambient com un factor més en defensa de la persona i el treball digne.

Al final de l'acte s'ha pogut visitar l'exposició «Catalunya, terra cooperativa», de la Fundació Roca Galès.

Durant tota la setmana han tingut lloc actes en diferents punts de Catalunya amb motiu del Dia Internacional del Cooperativisme, que s'escau en aquest dissabte 6 de juliol. Aquest dissabte precisament tindrà lloc un altre dels actes principals del #CoopsDay. Serà a partir de 2/4 de 7 del vespre al Parc Central de Terrassa i s'allargarà fins a la mitjanit.